

Barn och ungas rättigheter Vuxnas ansvar och skyldighet

**Barnets
Rätt
i
Tobaksfrågan**

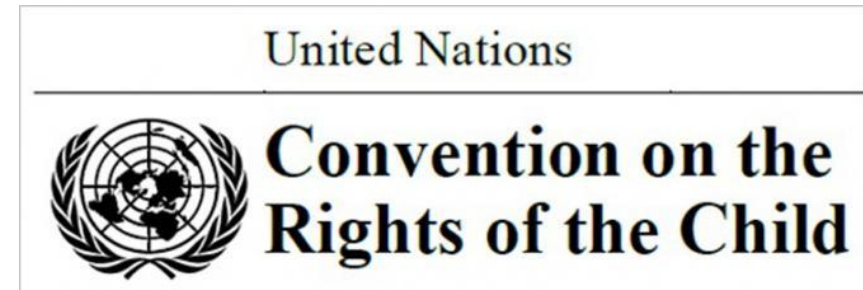
Barnets Rätt i Tobaksfrågan

- **Barnkonventionen**

- Erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa
- Kräver att hänsyn tas till barnets bästa när beslut fattas

- **Tobakskonventionen**

- Har som mål att skydda nuvarande och framtida generationer från tobak med särskild fokus på barn och kvinnor

Barnkonventionen + Tobakskonventionen = sant!

Tobaksproblemet mycket större än många förstår...

- 6 miljoner dödsfall årligen
1.6 miljoner i Europa
12 000 i Sverige
- 600 000 i världen beräknas dö av
passiv rökning
200 i Sverige/år
- Tobaksbruket kostar Sverige 31
miljarder kronor varje år!

Vad är barn?

- Fullvärdiga medborgare
- Människor under 18 år

Barnperspektiv

Betyder:

- Respekt för barnets fulla människovärde
- Barndomens egenvärde - som en del av livet med ett värde i sig

Vad ska vuxna göra:

- De ska prioritera, respektera, skydda och säkerställa barnets rättigheter

Mycket arbete återstår i Sverige

- De flesta barn använder inte tobak, men fortfarande alltför många
- Tobak säljs öppet och synligt
- Tobak är väldigt lättillgängligt, även för barn
- Nio av tio börjar med tobak innan de fyllt 18 år
- Av unga som använder andra droger har de flesta börjat med tobak

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 5.3

- Barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa kräver att folkhälsopolitiken skyddas från påverkan av tobaksindustrin!

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 8

- Barnets bästa innebär en rökfri miljö

Rökning i skolmiljö

- ”Rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.”

Tobakslagen §2

- Hur ser det ut på din skola?

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 12

- Barn har rätt till god utbildning och information om tobak

Metodmaterial i 7 skolämnen för åk 6-9, Drugsmart

Psykologer mot Tobak
Socionomer & Folkhälsovetare

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 13

- Tobaksreklam är oförenligt med principen om barnets bästa
- Standardiserade och neutrala paket viktigt för att minska risken för att barn lockas in i ett bruk

Varningstext, Kanada

Tobaksindustrin når unga via sociala medier

- Varje dag blir unga utsatta för reklam via film och sociala medier
- Tobaksindustrin marknadsför sina produkter genom att betala influencers
- Hashtags och inlägg kopplade till tobaksprodukter har gett 25 miljarder visningar

Slutsats: Sociala medier behöver granskas alltmer noggrant och lagstiftningen stärkas.

Barnens framtid

- Varje år lockas

tiotusentals barn

att börja experimentera med en drog
som de enligt lag inte får köpa.

- Denna drog kan påverka hela deras
framtid.

Smaker i tusental

Banan

Bubbelgum

Blåbär

Blomsterhonung

Black-devil

Aprikos

Äpple

Ananas

Citroncheesecake

Choklad

Godis gröna grodor

Fruktcocktail

Gräddkola

Godis gummibjörn

Jordgubbsmojito

Smaksättningarna anges som huvudanledning
för unga att testa e-cigarett

Psykologer mot Tobak
Sociologer & Folkhälsovetare

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 14

- *Fimpaaa! är en bra app för unga som stöd för att sluta.*

- Barn har rätt till tobaksavvänjning som är åldersanpassad

Barnrättsperspektiv på Tobakskonventionens artikel 16

- Åldersgräns:

- Barn har rätt till bättre efterlevnad av åldersgränsen och skärpt lagstiftning behövs för återförsäljare m fl.

Viktiga artiklar i Barnkonventionen

Barnen i fokus!

- Artikel 3 Barnets bästa
- Artikel 6 Säkerställa barnets överlevnad och utveckling
- Artikel 12 Barns rätt att uttrycka sina egna åsikter
- Artikel 24 Barns rätt till hälsa
- Artikel 33 Rätt till skydd från användning av droger

HEJ DÅ TOBAK!

Ungdomars tankar om ett tobaksfritt samhälle

Hälsoäventyret, Uppsala i samarbete med skolor och elever, 2014